

Monumentnummer*: 512080

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 juni 2005
Kadaster deel/nr 82938/195

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Scherpenzeel Scherpenzeel Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Scherpenzeel

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Scherpenzeel D 3696

Omschrijving**

Onderdeel 1

Omschrijving

HUIS SCHERPENZEEL is een gebouw, dat is gesticht in de 14de eeuw als woontoren, uitgebreid in de 16de en 17de eeuw en tussen 1857-1859 door S.A. van Lunteren tot zijn huidige gedaante verbouwd. Het huis bestaat uit twee parallel lopende vleugels onder met pannen gedekte zadeldaken tussen trapgevels die uit de 17de eeuw stammen. De gevels zijn gepleisterd en voorzien van ornamenten in de stijl van Willem II-gotiek. Centraal in de voorgevel ligt een brede gietijzeren portiek. Hiervoor bevindt zich een brug in neogotische stijl (zie hiervoor onderdeel 5). De entreepartij wordt geflankeerd door twee vijfzijdige pilasters met uitkragende afsluiting. De entree bestaat uit een dubbele deur met bovenlicht waarvoor een balkon op pilasters. Naast de deur links en rechts een schuifvenster met keperboog afgesloten. Boven het middenraam van de verdieping een wapenschild van (de heren en later gemeente) Scherpenzeel. Links en rechts van de entreepartij twee sobere geveldelen met twee vensters, recht gesloten. De gevel wordt beëindigd door een boogfries waarboven een gekanteelde lijst. Op de hoeken van de voorgevel een torenachtig element met uitkragende bekroning. De zijgevels hebben trapgevels, eenvoudige schuifvensters met boven de vensters van de verdieping twee gekoppelde vensters. De achtergevel is asymmetrisch van indeling met links van het midden een uitspringend deel (de oude woontoren) met vensters met keperbogen en een forse bekroning met pilasters en kantelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het interieur zijn van belang de kelders met de dikke muren en tongewelven. De vloeren zijn met grijze en rode plavuizen belegd. De keuken met schouw en kast is met troggewelven overdekt. De hoofdverdieping bestaat uit een centrale hal waarop vier deuren uitkomen, versierd met kantelen; links en rechts van de hal twee kamers achter elkaar over de volle diepte van het huis. Alle aanwezige schouwen zijn uit de tijd van Van Lunteren. De ramen zijn van (schuif)luiken voorzien, de stucplafonds om de oude moerbalken heen gestuct. De rijke neogotische plafonds konden bij restauratiewerken in de jaren tachtig niet gehandhaafd blijven. Achter de hal ligt het trappenhuis uit 1858. Onder de balken in het trappenhuis zijn consoles met de koppen van mannen en vrouwen aangebracht. In de kap zijn aan de zuidkant de 17de-eeuwse eikenhouten spanten met tel- en huismerken bewaard gebleven.

Waardering

HUIS SCHERPENZEEL is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een verbouwing in de stijl van Willem II-gotiek;
- wegens de plaats die het inneemt in oeuvre van S.A. van Lunteren;
- als onderdeel van een totaalconcept;
- wegens de in de omschrijving genoemde interieuronderdelen;
- wegens de ensemblewaarde als centraal in het park gelegen huis met diverse zichtlijnen naar buiten.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel